

Concluziile Consiliului din 10 mai 2012 privind digitizarea și accesibilitatea online a materialului cultural și conservarea digitală

(2012/C 169/02)

CONSILIUL UNIUNII EUROPENE,

AVÂND ÎN VEDERE CĂ:

- Digitizarea și accesibilitatea online a materialului cultural al statelor membre și conservarea digitală pe termen lung a acestuia sunt esențiale pentru a permite accesul tuturor la cultură și cunoaștere în era digitală și pentru a promova bogăția și diversitatea patrimoniului cultural european.
- Materialul cultural digitizat constituie o resursă importantă pentru industriile culturale și creative europene⁽¹⁾. Digitizarea și accesibilitatea online a patrimoniului cultural al statelor membre, luate în considerare atât în context național, cât și în context transfrontalier, contribuie la creșterea economică și la crearea de locuri de muncă, precum și la realizarea pieței unice digitale, prin creșterea ofertei de produse și servicii online noi și inovatoare.
- Este necesar să se acționeze în mod coordonat la nivelul Uniunii pentru a se crea sinergii între eforturile naționale și pentru a garanta faptul că accesibilitatea online a patrimoniului cultural al Europei atinge o masă critică.
- Contextul pentru eforturile în direcția digitizării și pentru colaborarea la nivel european s-a schimbat de la adoptarea de către Consiliu, în 2006, a Concluziilor privind digitizarea și accesibilitatea online a materialului cultural și conservarea digitală⁽²⁾. Rețeaua Europeană a fost lansată în 2008 ca un punct de acces comun multilingv la patrimoniul cultural digital al Europei, iar agenda pentru dezvoltarea sa în continuare a fost prezentată în Concluziile Consiliului European din 2010: „Europeana: etapele următoare”⁽³⁾;

1. SALUTĂ:

- Recomandarea Comisiei din 27 octombrie 2011 privind digitizarea și accesibilitatea online a materialului cultural și conservarea digitală⁽⁴⁾ (2011/711/UE), ca parte a Agendei digitale pentru Europa⁽⁵⁾;

2. RECUNOAȘTE:

- eforturile în curs ale statelor membre de a digitiza și a face accesibil online materialul instituțiilor culturale, precum și eforturile de a asigura fonduri pentru digitizare într-o perioadă de criză economică;
- munca valoroasă realizată în cadrul Europeana, precum și de către instituțiile statelor membre și de agregatorii naționali care contribuie la Europeana, în ceea ce privește conținutul și coordonarea;

⁽¹⁾ Conform Raportului european privind competitivitatea pentru 2010, industriile creative reprezintă 3,3% din PIB-ul UE și 3% din ocuparea forței de muncă din UE.

⁽²⁾ JO C 297, 7.12.2006, p. 1.

⁽³⁾ JO C 137, 27.5.2010, p. 19.

⁽⁴⁾ JO L 283, 29.10.2011, p. 39.

⁽⁵⁾ COM(2010) 245 final/2.

- faptul că, în ciuda progreselor înregistrate în direcția digitizării patrimoniului cultural al Europei, sunt necesare noi măsuri prin care acest patrimoniu să se transforme într-un capital durabil pentru cetățenii și economia Europei în era digitală;

3. SUBLINIAZĂ:

- necesitatea de a pune în valoare bogăția patrimoniului cultural al Europei în mediul online și de a promova crearea de conținut și de noi servicii online, ca parte a societății informaționale și a economiei bazate pe cunoaștere;
- importanța vitală a garantării viabilității pe termen lung a Europeana, inclusiv în materie de guvernanță și finanțare, și necesitatea de a o dezvolta în continuare, ca punct de acces comun multilingv la patrimoniul cultural digital al Europei și ca resursă valoroasă pentru industriile creative, în special prin îmbunătățirea calității și a varietății materialului cultural digitizat din toate categoriile (text, material audiovizual, obiecte de muzeu, documente de arhivă etc.);
- necesitatea unui efort de cooperare din partea statelor membre și a Comisiei în direcția promovării standardelor calitative și tehnice pentru conținutul introdus în Europeana;
- necesitatea continuării lucrărilor cu privire la standardele tehnice pentru digitizare și metadate, inclusiv prin cadrul oferit de Europeana, în beneficiul accesibilității, precum și al conservării pe termen lung a materialului digital;
- viziunea fundamentală de a lucra împreună cu toți partenerii relevanți pentru a se evita o „gaură neagră a secolului XX” la nivelul materialului disponibil prin intermediul Europeana și necesitatea de a se pune la dispoziție pe site mai mult material protejat prin drepturi de autor;
- necesitatea de a promova în mod activ acordurile voluntare⁽⁶⁾ privind digitizarea la scară largă și accesibilitatea online a operelor care au fost retrase din comerț, precum și de a lua măsurile necesare pentru a se oferi gradul corespunzător de securitate juridică, atât în context național, cât și în context transfrontalier;
- faptul că digitizarea și accesibilitatea online ale patrimoniului cultural al Europei ar trebui să se realizeze respectând pe deplin drepturile de proprietate intelectuală;

⁽⁶⁾ La 20 septembrie 2011, la Bruxelles, a fost semnat de către reprezentanții părților interesate, în urma unui dialog al acestor părți sponsorizat de Comisie, Memorandumul de înțelegere privind principiile-cheie referitoare la digitizarea și punerea la dispoziție a lucrărilor care au fost retrase din comerț.

4. IA ACT DE:

- raportul „Noua Renaștere”⁽¹⁾ al grupului de reflecție („Comité des Sages”) cu privire la accesul online la patrimoniul cultural al Europei și de propunerea legislativă recentă a Comisiei cu privire la cu privire la infrastructurile pentru servicii digitale, inclusiv cu privire la finanțarea Europeană, ca parte a mecanismului Conectarea Europei⁽²⁾, precum și propunerile privind operele orfane⁽³⁾ și reutilizarea informațiilor din sectorul public⁽⁴⁾;

5. INVITĂ STATELE MEMBRE:

- să ia măsurile necesare în conformitate cu prioritățile prezentate în anexă, pentru:
 - a-și consolida strategiile și obiectivele pentru digitizarea materialului cultural;
 - a consolida organizarea digitizării și furnizarea de fonduri pentru digitizare, inclusiv prin promovarea utilizării parteneriatelor public-privat;
 - a îmbunătăți condițiile-cadru pentru accesibilitatea online și utilizarea materialului cultural;
 - a contribui la continuarea dezvoltării Europeana, inclusiv prin încurajarea instituțiilor culturale să publice pe site tot materialul cultural digitizat relevant;
 - a asigura conservarea digitală pe termen lung;

ținând seama de nivelurile diferite ale progreselor în ceea ce privește digitizarea și de abordările diferite în acest sens, precum și de eforturile generale de consolidare bugetară depuse în prezent de statele membre;

6. INVITĂ COMISIA:

- să sprijine în continuare Europeana drept punct de acces comun multilingv la patrimoniul cultural digital al Europei în conformitate cu Concluziile Consiliului privind Europeana din 2010;
- să colecteze, să analizeze și să difuzeze rezultatele și experiența câștigată la nivel național și la nivelul Uniunii; să prezinte pe această bază, din doi în doi ani, un raport privind progresele înregistrate în ceea ce privește digitizarea, accesibilitatea online și conservarea digitală;
- să susțină schimbul de informații și bune practici, inclusiv în ceea ce privește parteneriatele public-privat și standardele de digitizare;

7. INVITĂ STATELE MEMBRE, COMISIA ȘI EUROPEANA, ÎN LIMITELE COMPETENȚELOR CARE LE REVIN:

- să continue, în conformitate cu Concluziile Consiliului privind Europeana din 2010, lucrările referitoare la foaia de parcurs privind conținutul Europeana, inclusiv capodoperele din patrimoniul cultural european, astfel cum au fost selectate în fiecare stat membru;
- să sensibilizeze publicul general cu privire la Europeana;
- să promoveze utilizarea materialului accesibil prin Europeana și a metadatelor conexe în scopuri inovatoare, cu respectarea deplină a drepturilor de proprietate intelectuală;
- să dezvolte în continuare Europeana ca punct de acces accesibil utilizatorilor;
- să realizeze progrese concrete în cadrul discuțiilor privind structura de guvernanță a rețelei Europeana.

⁽¹⁾ http://ec.europa.eu/information_society/activities/digital_libraries/comite_des_sages/index_en.htm

⁽²⁾ COM(2011) 665 final/3.

⁽³⁾ COM(2011) 289 final.

⁽⁴⁾ COM(2011) 877 final.

ANEXĂ

Acțiuni prioritare și calendar orientativ

Tabelul activităților și al obiectivelor propus constituie o foaie de parcurs orientativă pentru lucrările statelor membre în perioada 2012-2015.

1. Să își consolideze strategiile și obiectivele pentru digitizarea materialului cultural, prin:

Consolidarea, până la sfârșitul lui 2012, a obiectivelor pentru digitizare și menținerea, sau, după caz, creșterea gradului de prioritate acordat digitizării
Elaborarea, până în 2013, a standardelor pentru selecția materialului care urmează să fie digitizat și pentru modul de prezentare a materialului online, precum și punerea în aplicare a standardelor tehnice pentru garantarea interoperabilității și a migrației conținutului. Referitor la materialul aparținând domeniului public, standardele ar trebui să încurajeze un acces cât mai larg posibil pentru reutilizare și să descurajeze utilizarea unor securizări prin filigrane intruzive sau a altor mijloace de protecție vizuală care reduc caracterul utilizabil
Consolidarea monitorizării progreselor cu privire la digitizare în vederea creării de imagini de ansamblu la nivel național și pentru a contribui la o imagine de ansamblu la nivel european
Contribuția, până la sfârșitul lui 2013, la evaluarea Comisiei privind progresele înregistrate în domeniul digitizării și al conservării digitale la nivel european

2. Să consolideze organizarea digitizării și furnizarea de fonduri pentru digitizare, inclusiv prin promovarea utilizării parteneriatelor public-privat, prin:

Încurajarea parteneriatelor public-privat pentru digitizare între instituțiile culturale și partenerii privați, luând drept punct de plecare criteriile prevăzute în Recomandarea Comisiei 2011/711/UE
Utilizarea fondurilor structurale ale UE, după caz, pentru cofinanțarea activităților de digitizare ⁽¹⁾
Promovarea măsurilor pentru optimizarea utilizării capacității de digitizare în scopul realizării de economii de scară, ținându-se seama de potențialul colaborării transfrontaliere

3. Să îmbunătățească condițiile-cadru pentru accesibilitatea și utilizarea online a materialului cultural, prin:

Garantarea faptului că, în principiu, materialul care aparține domeniului public rămâne în domeniul public în urma digitizării, respectându-se pe deplin drepturile de proprietate intelectuală
Promovarea acordurilor voluntare între părți interesate și a altor mecanisme care facilitează digitizarea și accesibilitatea online a lucrărilor care au fost retrase din comerț

4. Să contribuie la dezvoltarea în continuare a Europeana, prin:

Încurajarea instituțiilor culturale, precum și a editurilor și a altor titulari de drepturi să facă accesibil prin intermediul Europeana materialul digital pe care îl dețin, ținând seama de obiectivele orientative referitoare la contribuția minimă de conținut la Europeana stabilite în anexa II la Recomandarea Comisiei 2011/711/UE
Punerea la dispoziție, prin intermediul Europeana, a unei game largi de lucrări și obiecte cu semnificație culturală și istorică, inclusiv capodopere, astfel cum sunt selectate în fiecare stat membru
Finalizarea, până la sfârșitul lui 2012, a foilor de parcurs pentru alimentarea Europeana cu conținut, în conformitate cu concluziile Consiliului din 2010, ținând seama de necesitatea de a alimenta Europeana cu material relevant, deja digitizat
Promovarea agregării la nivel național, de exemplu prin crearea sau consolidarea de agregatori naționali și participarea la agregatorii transfrontalieri pentru Europeana
Încurajarea utilizării unor standarde comune de digitizare și a utilizării sistematice a unor identificatori permanenți

⁽¹⁾ Prezentele concluzii nu aduc atingere negocierilor cu privire la următorul cadru financiar multianual.

Încurajarea disponibilității gratuite și la scară largă a metadatelor pe care instituțiile culturale le transmit Europeana, în vederea reutilizării acestora pentru aplicații inovatoare
--

Sensibilizarea publicului larg cu privire la Europeana, acordându-se o atenție deosebită copiilor și tinerilor
--

5. Să asigure conservarea digitală pe termen lung prin:

Promovarea și consolidarea strategiilor pentru conservarea digitală pe termen lung, însoțite de planuri de punere în aplicare

Schimbul de informații între părți cu privire la strategii și planuri de acțiune pentru conservarea digitală pe termen lung

Asigurarea condițiilor necesare în ceea ce privește un cadru legislativ pentru conservarea digitală pe termen lung referitor la reproducerea în mai multe exemplare și migrarea materialului cultural digital de către instituțiile publice, în vederea conservării acestuia, cu respectarea deplină a legislației Uniunii Europene și internaționale privind drepturile de proprietate intelectuală
--

Adoptarea măsurilor juridice necesare pentru stocarea materialului creat în format digital, în vederea garantării conservării pe termen lung a acestuia

Luarea în considerare a evoluțiilor înregistrate în alte state membre, în momentul întocmirii sau actualizării politicilor și procedurilor de stocare a materialului creat inițial în format digital, pentru a preveni apariția unor diferențe importante între diversele modalități de stocare

Asigurarea faptului că se produc suficiente metadate descriptive și tehnice, precum și identificatori permanenți, ca parte integrantă a proceselor de digitizare sau în momentul creării de materiale digitale originale
--